

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**IOAN. PETRI || MAFFEI, || BERGOMATIS, || E SOCIETATE ||
IESV, || HISTORIARVM || INDICARVM || LIBRI XVI. ||
SELECTARVM, ITEM, EX || INDIA EPISTOLARVM || LIBRI
IV. ||**

Maffei, Giovanni Pietro

Coloniae Agrippinae, Anno M.D.XC.

VD16 M 105

Molestiæ scrupulorum, & tentationum eiusdem. Cap. VI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64627](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64627)

HIVSMODI vitæ cursum abominanda
 securus Ignatius magno animi firmo
 sine vlla offensione tenuerat, non tam
 grauiora prælia & occultas tentationes
 artes expertus, quibus incautus metus ho-
 minum ad præclara tendentium, præ-
 sertim suis viribus ipsi confidens, in
 in fraudem inducitur; cum repente quadam in obitu-
 tur species, cuius, quamuis identidem apparet, for-
 mam & figuram satis explicare non potest, manibus
 distincta luminibus, & grato quodam splendore colorem
 quod spectrum diabolicum postea, vt dicitur, proferat,
 iisdemque ferè diebus cum se illius & ignis obitu
 animaduerneret, atrox illa cogitatio nec opinantem in-
 uasit: Quæ, malum, ratio te, miser, impulit, vt relictis pa-
 tria, cognatis, amicis que potentibus, pedes ac diuina
 cie deformatus tristissimo & obsoleto vestigio, vel
 stipem in triujs corrogares, vel inter infimas pabuloni-
 nuta quisquis lateres inglorius, non enim tamde
 litæ honorata stipendia, dulcissimoque regali con-
 uictus, & pristinae fortunæ cultum vicinior, na
 cum tua tuique sanguinis dignitate repereres, ha-
 lia id genus vbi animo vehementer obiecta, autem
 sensit Ignatius illico: & quauis initio paulisper et inco-
 datione commotus, tamen vt se collegit, iam inco-
 stanter ab se reiecit ac repulit, vt vltro etiam famulatus
 quam antea, sese cœtibus atque colloquijs egestum
 mendicorum infereret, qua submissione vltus potius
 auctorque superbia, rursus Ignatio templum in presen-
 ti ad officia diuina celebranda, quibus mita cum an-
 tione ac perseverantia quotidie dabat operas, vt arti-
 tauit, quali eius ærumnas & incommoda molem de-
 ceret: Hem infelix Ignati, annis vniue huiusmodi

quor aetas tua recipit, in tantis tibi laboribus, in tanta vi-
 ce asperitate degendum est: quos tu praesertim urgente
 senio, tolerare qui poteris? Tum ille fortiter, nec sine co-
 temptu: Quasi vero, inquit, mihi tu vel vnus diei spati-
 um praestare possis. Haec duo prima post conuersionem
 Ignacius de summa rerum certamina subiit: quorum v-
 troque turpiter superatus humani generis hostis, vbi se
 irruptione & aperta vi nihil proficere intelligit, longè
 diuersa bellandi ratione, dolo cuniculisque grassari con-
 siliuit. Neque abnuir Christus, pugnarum eiusmodi iu-
 stissimos arbiter: qui vt neminem supra id quod potest,
 oppugnari permittit, sic militibus suis, quos gratia diui-
 nae praesidio, & liberae voluntatis arbitrio ad omnem vir-
 tutem exercet, ne parua semel victoria per otium torpe-
 ant, nouam in dies gloriosi triumphi materiam deesse
 non patitur. Est igitur in daemone artibus, quas ad bono-
 rum perniciem assidue meditatur, illa vel pessima; vt
 quos ita videt studio virtutis ac religionis addictos, ve
 inde terrestrium vel honorum spe, vel commodorum &
 voluptatum illecebris auelli non possint, hos per speciem
 ipsiusmet honesti quod adamarunt, ad immoderatam
 mediam & carnis macerationem acrioribus incitamen-
 tis impellat, eosdemque praeteriti temporis piacula re-
 putantes, ac caelestis irae seruili metu percussos, in singu-
 la momenta misero quodam angore sollicitet id autem
 eo consilio, vt vel planè defecti viribus, per causam re-
 parandae valetudinis paulatim ad sanctorum atque ad
 agnauiam delabantur; vel assidua seupulorum agitati
 molestia, dum se ipsi calumniari non desinunt, si minus
 inertia, certè defatigatione ac lassitudine ab incepto
 cessant. cuius vtriusque cladis vnam ne tam multa
 nobis quotidie exempla suppeterent. Haec igitur eadem
 causam Ignacium quoque in discrimen adduxit. Obtinuit
 ille (quemadmodum dicebamus) ex quo sese ad Christi-
 anam adiunxit, in summa vitae austeritate perpetuam ani-
 mi tranquillitatem atque laetitiam; quam ne ex quotidiana
 copia vilem duceret, neu suis ipse meritis per insolentiam
 adscriberet; ab ijs quas diximus, temptationibus cae-
 pit il-

pit illi pater celestis vniuersam repente subtrahere, sicut
 ut interdum cum maxime gaudens exultares in Domi-
 no, tunc subito nulla precedente significatione, puer
 exui nudarique se omni gaudio & iucunditate vitam
 nec iam in precibus, neque in psalmis, neque in carnis
 quibus assueuerat, pietatis officijs vllam iuuantem con-
 no delectationem aut requiem: idque cum obsequens
 accideret, attonitus rei nouitate, animo suspensus ac mo-
 re sollicito, causas eius varietatis & immutacionis inqui-
 rere, ac dubitare apud se, recte ne confessionem in Monteferrato,
 quam diximus, petegisset: quidnam ac ostendisset,
 quod ad integram criminum accusationem conueniret?
 ac proinde num idcirco fortasse Deum ad hoc opor-
 tum experiretur? Quæ ille dum anxius agitabat, præter
 occasione diabolus perturbandi hominis, de hoc factu
 dei, cendi, hanc ipsam suspensionem aque, locutionem
 instituit illi vehementer etiam atque etiam memore.
 Ex eo tempore tyro vanis agitari terribus, dies noctesque
 sicut iungere, nullam capere pacem quærens. Itaque dum
 amissam recuperare conscientiam pacem, & harentem
 visceribus pestem omni ratione conuenire uellere;
 non satis habuit peccata vetera, quorum confessione
 ambigebat, iterum iterumque apud sacerdotem exponere;
 sed etiam cuiusdam concionatoris monitu, qui
 Minorella per eos dies agebat, totius vite notas,
 quotquot reuocare in memoriam potuit, in libellum
 relatas, quod ad Monteferratum antea scriptum
 quam accuratissime rursus explicuit. Sed (quod ille
 contingit) quod sibi adiumento fore putabat, id die
 contrarium maxime, si quidem ipsa commemoratio
 rerum quas aliquando obliuisci oportuerat, fieri crederet.
 si quid ipsa die mitigatum fuerat, recrudesceret. Nec
 iam tantummodo superiorum annorum delicta occupatum
 animum amarissima superstitione occupabant, sed etiam
 presentis temporis cura parauerat, ne inuisa Christo
 sua essent studia, ne Dominum laeserit omnibus dictis,
 factis, cogitatis offenderet. Quæ multa iam rebus frustra
 tentatis, vnum dumtaxat currebat

crebat illi remedium, nec sanè spernè dum; vt sacerdos
 pro potestate omninò sibi posthac eiusmodi suspitioni-
 bus ac recordationibus interdiceret. Sed id ipsum con-
 silij ad eum deferre non audebat, peruersa videlicet ra-
 tiocinatione delusus, ac veritus ne sibi minus ea medi-
 cina prodesset, cuius auctor ipsemet existisset. Inter has
 ergo curas, graui pressus molestia cum ita iaceret, vt nul-
 la iam res mitigare dolorem posse videretur; inuasit ho-
 minem atrox & saeva cogitatio, vt ad luctus miseriali-
 que finiendas è fenestra cubiculi (Dominicanorum ho-
 spitio tum fortè vtebatur) semetipse præcipitem daret.
 Quam ille cogitationem, ope diuina cum acerrimè re-
 pulsisset, subiit animum firmitas & constantia cuius-
 dam anachoritæ, quem in Patrum historia legerat, im-
 petandi gratia nescio quid vehementer optaret, om-
 ni cibo tam diu abstinuisse, quoad per eam abstinèn-
 tiam propitiato numine, voti compos existeret. &
 quamquam periculosa admodum ea ratio videbatur,
 metulque suberat, ne tam audaci incauto Deum irri-
 ret potius, quàm reconciliaret sibi; tamen tota re a-
 pud se diu multumque agitata, ne quid omnino inten-
 tum relinqueret, illum ipsum rigorè perseverantis in-
 die sine vlla dubitatione experiri constituit, atq; ita ex-
 perit, vt nihil interea de quotidiana precatione, verbera-
 bus, & cætera corporis maceratione remitteret. Dies igitur
 unus, duo, tres, quatuor, nec tamen aut linqui ani-
 mo, aut molestia liberari. itaque ad septimum vsque
 diem obstinata mente ieiunium extendit, extendisset-
 que porro, ni sacerdos idem, cui sua non modò vitia,
 sed etiam bona, & intimos omnes animi recessus ac
 tenebras diuino quodam instinctu nudas & apertas
 habebat, pro imperio vetuisset eum longius pro-
 gredi, minis insuper additis, ni paruisset, illum à sa-
 cramentis Christi communionis prohibendi. hac
 tunc tam seuera denuntiatione deteritus, cibum
 sumpsit Ignatius, & illo quidem ac postero die fuit
 in quiete: tertio verò eadem illa peccata rursus
 recurrere memoria: quarum cogitationum initia
 dum

dum admittit incautius, ac species (vt fit) speciemida-
 cit, sensim in pristinos fluctus, astitusque sollicitudinem
 reuolutus, cum ex vna parte profusus in hauriendum con-
 fessionis mysterium iudicaret, ex altera vero id eodem
 modo non profuisse, verum etiam nocuisse ante ce-
 neret; ex vehementi fluctuatione tam graui radium pro-
 sentis miseriae mentem eius inuasit, non quidem vt in
 morte oppetenda, sed vt de abijcienda seueritate disci-
 plina, & seculi commodis repetendis magno quodam
 impetu cogitauerit. Verum in tantis tentationibus in pro-
 cellis nutanti, & in magnum adducto periculo, tempore
 portunè radius diuinæ bonitatis affulsit, cuius bene-
 ficio diabolica discussa caligine, totius reuerentis con-
 dia progressusque attentè considerans, in quibus com-
 perit, omnes illos conscientiae stimulos, vanisque sus-
 piciones, à malo spiritu fraudulenter immixtos, ac pro-
 inde sine vlla dubitatione constituit, praeterit vniuersi-
 bes, quòd ad confessionem attineret, perpetua obliuio-
 ne contere. Atque in hunc modum singulari Dei be-
 neficio, non modò infelicem illam sui obliuioni miseriam ac
 poenam euasit ipse, verum etiam alios co-
 rrandi, qui eadem aegritudine laborarent, mentem à per-
 luminum facultatem & scientiam est conlocutus.

Ignatij profectus in Spiritu. Cap. VII.

ISCE igitur periculis periculis ig-
 natus, ac veluti auullus ab vniuersis
 iores quotidie efficebat in sollicitu-
 tute processus: & quò acrior ac lim-
 nior probatio fuerat, eò magis id-
 us euasit ad noua omnipotentis Dei
 charismata capienda: in quibus huius-
 lud eximium. Cum enim religionis causa atheni Prae-
 li Apostoli extra oppidum peteret, & in ipso itinere ad
 Rubricatum amnem, qui Minorellam interuenit, con-
 stitisset; nec opinanti repente diuina quaedam obor-
 ta lux est tanta, tamque mirifica, vt momentò poenitentiam
 puer